

**College van Gedeputeerde Staten
statenvoorstel**

Datum	: 30 mei 2011	Nummer PS	: PS2011RGW01
Afdeling	: PMB	Commissie	: RGW
Steller	: D. Martens	Portefeuillehouder	: De Vries
Registratienummer	: 808D5F4C		

Titel : Vaststelling projectontwerp Ruimte voor de Lek

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit	pag. 6
Toelichting	pag. 7
Bijlage(n):	3

Aan Provinciale Staten,

Beknopte samenvatting voorstel

De provincie trekt het project Ruimte voor de Lek. Doel van het project is overstromingskans bij hoog water te verkleinen en de ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid van het gebied tussen Nieuwegein en Vianen te vergroten. Thans ligt voor een advies over de projectbeslissing (SNIP 3). Dat moet worden voorgelegd aan de Staatssecretaris. Het definitief projectontwerp met een Adviesnota is met betrokken medeoverheden opgesteld waarbij intensief overleg is geweest met omwonenden en belanghebbenden. Het projectontwerp kan gerealiseerd worden binnen de door de betrokken partijen beschikbaar gestelde middelen, waaronder de provincie bijdrage van 4 miljoen euro. **Voorgesteld wordt** het projectontwerp met de Adviesnota voor de Ruimte voor de Lek vast te stellen en voor te leggen aan de staatssecretaris en de provinciale middelen vast te stellen en vrij te maken.

Inleiding

De Planologische Kernbeslissing (PKB) Ruimte voor de Rivier is op 25 januari 2007 vastgesteld door de 2e Kamer. De PKB bestaat uit maatregelen die de rivier meer ruimte moeten geven (en daarmee de kans op overstroming verkleinen) en de ruimtelijke kwaliteit van het riviereengebied moeten verbeteren. De maatregelen moeten uiterlijk in 2015 uitgevoerd zijn. Op 22 januari 2007 heeft de provincie een bestuursovereenkomst getekend met het Rijk, waarmee de provincie initiatiefnemer is geworden voor één van de projecten: Ruimte voor de Lek. Op 8 juni 2009 hebben PS besloten het project Ruimte voor de Lek aan te merken als project van provinciaal belang en voor het project een provinciaal inpassingsplan (PIP) op te stellen. De toenmalige variant 4 is vastgesteld als uitgangspunt voor verdere planuitwerking. In haar besluit van 8 juni 2009 hebben uw Staten duidelijk aangegeven dat de integrale aanpak moet leiden tot een realiseerbaar projectontwerp. Tevens hebben uw Staten € 4 miljoen beschikbaar gesteld voor met name de ruimtelijke kwaliteit van het plan. Een deel van het gebied ligt in de EHS. Daarvoor wordt de EHS-saldobenadering toegepast. Voor het project dient deze positief te zijn.

In nauwe samenwerking met de gemeenten IJsselstein, Nieuwegein, Houten en Vianen, met de beide waterschappen, Rijkswaterstaat en de Programmadirectie Ruimte voor de Rivieren is de variant vervolgens nader uitgewerkt tot het definitieve projectontwerp. Daarbij is tevens intensief overleg gepleegd met omwonenden, belanghebbenden, de bevoegde gezagen en de beoogde eindbeheerders. Bij de inwoners bestaat waardering voor de wijze waarop de provincie hen bij het project heeft betrokken. Op 15 september is het projectontwerp gepresenteerd aan en besproken met omwonenden en belanghebbenden. De gestelde vragen en onze antwoorden zijn in de bijlage opgenomen.

Resultaat van dit proces is een veelvoud aan onderzoeksrapporten die het definitieve projectontwerp ondersteunen. Er is een deugdelijke kostenraming en een dekkingsvoorstel, waaruit blijkt dat de provinciale ambities gerealiseerd kunnen worden binnen de door uw Staten beschikbaar gestelde 4 miljoen euro.

In het projectontwerp is een balans gevonden tussen veiligheid, natuurontwikkeling en recreatie. Dit heeft geleid tot verschillende maatregelen ten behoeve van de waterstandverlaging. Daarnaast worden, waar mogelijk samen met de huidige agrariërs, uiterwaarden omgevormd naar natuurgebieden. Het saldo voor de EHS is dan ook positief. Gezien de ligging aansluitend op de kernen Nieuwegein en Vianen worden deze gebieden opengesteld voor recreatie en worden recreatieve voorzieningen getroffen. Samen met de omwonenden is nagedacht over deze voorzieningen en spreiding van de recreatie in het gebied met als doel aantrekkelijke recreatieve gebruiksmogelijkheden, het voorkomen van overlast voor aanwonenden en met oog voor de natuur.

De 4 miljoen euro van de provincie maakt daarbij een belangrijk verschil. De provincie draagt, al dan niet samen met gemeenten, de kosten van verschillende voorzieningen die de beleefbaarheid van het gebied vergroten. Te denken valt aan wandelpaden, ook voor minder mobiele personen. Er worden uitzichtpunten gerealiseerd waarbij in de vormgeving aangesloten wordt op oude cultuurhistorische elementen. De uiterwaard bij Nieuwegein biedt een laatste en uitgelezen kans voor inwoners om de uiterwaard en de rivierdynamiek te ontdekken. De middelen van de provincie maken het mogelijk sobere maar doelmatige voorzieningen te treffen om de natuur te ontdekken en te spelen in het rivierengebied. Bruggetjes en kleine pontons maken het mogelijk het gebied te doorkruisen en geulen over te steken. De provincie draagt bij aan de realisatie van een passantenhaven, gelegen in de opnieuw uit te graven oude haven van Vianen. Juist die elementen die bij dit soort projecten lastig liggen en kwalitatief het verschil kunnen maken krijgen met de bijdrage van de provincie een plaats.

Alle partners staan achter het projectontwerp en zullen dit ook bekrachtigen. Dit signaal zal ook aan de Staatssecretaris worden afgegeven. Het projectontwerp met de Adviesnota en alle onderliggende rapporten zal aan hem worden aangeboden. De verwachting is dat hij het projectontwerp eind juni zal vaststellen. Daarmee is de planstudie afgerond en zal de realisatie van het project gestart worden.

Nu voldaan wordt aan uw uitgangspunten **wordt dan ook voorgesteld** het projectontwerp en de Adviesnota vast te stellen, en de provinciale bijdrage van de Provincie van 3,78 miljoen euro vast te stellen en vrij te maken.

Essentie / samenvatting

- Voorgesteld wordt** het projectontwerp en de Adviesnota voor Ruimte voor de Lek vast te stellen;
- Voorgesteld wordt** het resterende bedrag van het coalitieprogramma Ruimte voor de Lek, zijnde 3,78 miljoen euro, vast te stellen en vrij te maken;

Meetbaar / beoogd beleidseffect

- Met het besluit van uw Staten wordt de planstudie afgerond en zal de realisatie worden voorbereid en opgestart.
- Met het besluit de 3,78 miljoen euro vast te stellen wordt de financiële bijdrage van de provincie aan het project vastgelegd en vrijgemaakt.

Financiële consequenties

Onderstaande tabel geeft de verschillende kostendragers en budgetten weer, en de kostenraming.

<i>Kostendrager</i>	<i>Budget miljoen €</i>	<i>SNIP 3 raming miljoen €</i>
Programmadirectie Ruimte voor de Rivier	14,0	15,5
Kaderrichtlijn Water	4,4	2,6

Nadere Uitwerking Rivierengebied (NURG)	2,3	2,2
Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG)	2,5	2,4
Provincie Utrecht	4,0	4,0
Gemeente Vianen	0,5	0,4
Gemeente Nieuwegein	0,3	0,3
	28,0	27,4

De genoemde 4 miljoen euro betreft het bedrag dat als reservering ten behoeve van de ruimtelijke kwaliteit in het project in het Collegeprogramma 2007 -2011 is opgenomen. In de Adviesnota is nog sprake van 5 miljoen euro. In de vergadering van de Stuurgroep van 25 maart 2011 is, om technische, financiële en veiligheidsredenen besloten om de aanleg van een schipbruig naar het Stuweiland te laten vervallen. Daarmee komt de financiële bijdrage van de provincie op 4 miljoen euro. Daarnaast wordt een bijdrage uit de ILG-middelen aangewend groot 2,4 miljoen euro (inclusief bijkomende kosten en BTW) toegerekend aan ILG. De financiering vanuit het ILG-budget staat ter discussie. Het ILG-budget is een rijksbudget dat op dit moment is bevroren. De provincie Utrecht heeft met het Akkoord van Utrecht een voorstel gedaan voor de gerijking van de EHS. Ruimte voor de Lek is daarin opgenomen. Op dit moment is onzeker of de financiële middelen beschikbaar komen, uitsluitel wordt niet voor juni 2011 verwacht. Het probleem dat nu voor het project is ontstaan wordt gezien als een door het rijk op te lossen probleem, en zal daarom worden voorgelegd aan de opdrachtgever (Programmadirectie Ruimte voor de Rivier. De beheerlasten die aan de Provincie worden toegerekend betreft lasten die momenteel al door de provincie worden gedragen.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid

De provincie heeft de regie voor dit project naar zich toegetrokken en met succes samen met 4 gemeentes, 2 waterschappen, Rijkswaterstaat en de Programmadirectie Ruimte voor de Rivier een degelijk onderbouwd en breed gedragen projectontwerp opgesteld. De discussie omtrent de financiële bijdrage vanuit Inrichtingsbudget Landelijk Gebied is daarmee niet alleen een discussie over financiën. Het wegvallen van de bijdrage vanuit het Investeringsbudget Landelijk Gebied als gevolg van de bezuinigingen van het Rijk stelt de provincie niet in staat haar regierol adequaat in te vullen. Dit kan mogelijk een negatieve uitstraling hebben naar de provincie.

De natuurontwikkeling is overigens ook noodzakelijk voor het behalen van de veiligheidsopgave voor het gebied. Met alle eigenaren in het gebied wordt gesproken over verwerving van de gronden, daar verwerving de enige manier is waarop zekerheid kan worden geboden op het behalen van de doelstellingen. Voor alle eigenaren bestaat de optie van particulier natuurbeheer en wordt deze ook besproken als de eigenaar dit wenst. Aan de zuidzijde wordt ook samengewerkt met de agrarische natuurvereniging Den Haneker om te kijken of zij een alternatief kunnen bieden voor de terreinbeherende organisaties. Dergelijke initiatieven worden gesteund, maar het laat onverlet dat de planning van het project gehaald dient te worden en dat dus verschillende instrumenten voor grondverwerving de revue zullen passeren.

In het project worden langs de Buitenstad van Vianen verschillende recreatieve objecten gerealiseerd. De objecten zijn ingepast in het landschap. De bewoners van de Buitenstad maken zich zorgen over de leefbaarheid van de Buitenstad en in het bijzonder de toename van de verkeersdruk. Zij pleiten voor een rondweg om de Buitenstad. In het Milieueffectrapport en verschillende onderliggende rapporten wordt hierop ingegaan. Conclusie is dat de verwachte beperkte toename van het verkeer de aanleg van een rondweg niet verantwoord.

Voor het project is een risicodossier opgesteld. De risico's richten zich vooral op de realisatiefase en liggen daarmee bij de realisator (Rijkswaterstaat). Mede gezien haar rol ten aanzien van het PIP en de hoofd zijn de risico's voor de provincie tijdgebonden risico's op het vlak van zienswijzen en beroepsprocedures. De effecten van deze risico's (vertraging) zijn in de planning opgenomen waardoor de risico's beheersbaar zijn geworden.

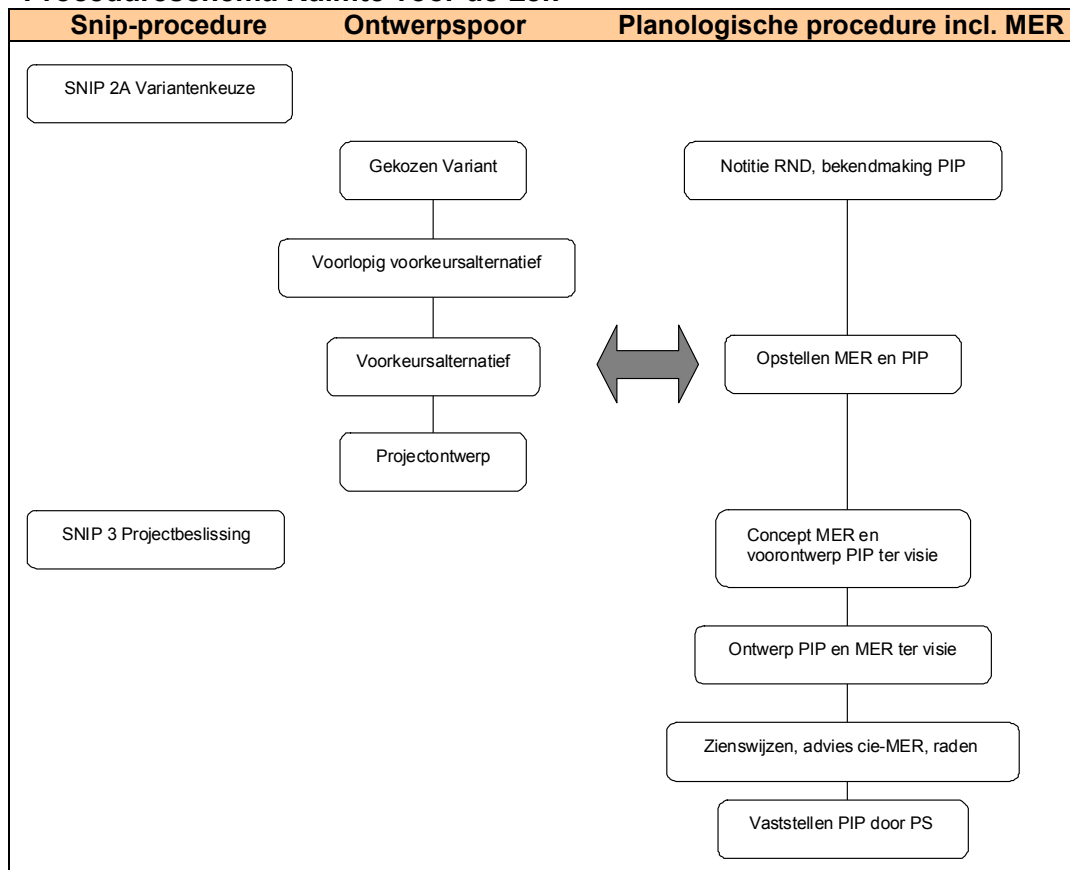

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven

Het vaststellen van het definitieve projectontwerp en Adviesnota is conform de Spelregels voor Natte Infrastructuur (SNIP). De besluitvorming m.b.t. Ruimte voor de Lek vindt plaats via twee sporen:

1. via de SNIP van het (voormalige) Ministerie van Verkeer en Waterstaat. Dit is een intern sturing- en besluitvormingsinstrument van het ministerie. De beslissingen in deze procedure worden genomen door de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat. De SNIP-procedure bevat 7 beslismomenten in de verkenningsfase, planstudiefase en realisatiefase van een project. De Bestuursovereenkomst is te beschouwen als de Opdracht planstudie (SNIP 2). De planstudiefase omvat twee beslismomenten: de Variantkeuze (SNIP 2A) en de Projectbeslissing (SNIP 3). De taak van de provincie is om voor beide besluiten een advies op te stellen en voor te leggen aan de staatssecretaris;
2. via de openbare besluitvorming rondom de ruimtelijke planvorming. De keuze en uitwerking van een variant voor uiterwaardvergraving zal moeten leiden tot een aanpassing van de ruimtelijke planvorm (het inpassingsplan). Ten behoeve van het inpassingsplan wordt een m.e.r.-procedure doorlopen. Onderstaand schema geeft de (te) doorlopen procedure weer.

Procedureschema Ruimte voor de Lek

Voorgesteld wordt te besluiten

- het projectontwerp en de Adviesnota voor Ruimte voor de Lek vast te stellen en toe te zenden aan de staatssecretaris;
- de bijdrage van de provincie van 4 miljoen euro vast te stellen en vrij te maken;
- het College van Gedeputeerde Staten te machtigen de brief aan de Staatssecretaris op te stellen, aan te passen en te verzenden.

Gedeputeerde Staten,

voorzitter, R.C. Robbertsen

secretaris, H. Goedhart

Provinciale Staten van Utrecht in vergadering bijeen op maandag 23 mei 2011;

Gelet op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 12 april 2011, afdeling PMF, nummer 808D5F4C;

Gelezen de Adviesnota Ruimte voor de Lek;

Gelezen de “Reacties tijdens de informatiebijeenkomst 15 maart 2011”;

Overwegende dat het bevriezen van het ILG-budget een rijksbeslissing is en dat daarmee de dekking voor wat betreft het aandeel vanuit ILG een zaak voor het rijk is;

Besluiten:

1. het projectontwerp en de Adviesnota voor Ruimte voor de Lek vast te stellen en toe te zenden aan de staatssecretaris;
2. de bijdrage van de provincie van 3,78 miljoen euro vast te stellen en vrij te maken;
3. het College van Gedeputeerde Staten te machtigen de brief aan de Staatssecretaris op te stellen, aan te passen en te verzenden.

Voorzitter,

Griffier,

1. Inleiding

De provincie Utrecht heeft met succes amen met vier gemeenten, twee waterschappen, rijkswaterstaat en de Programmadirectie Ruimte voor de Rivier een projectontwerp opgesteld dat de doelstellingen van het project (veiligheid en ruimtelijke kwaliteit) op tijd en binnen de kostenraming behaald. De provinciale bijdrage van 4 miljoen en de bijdrage uit het ILG van 2,4 miljoen zijn daarbij essentieel.

2. Wettelijke grondslag

- Dit besluit wordt genomen t.b.v. de SNIP-procedure van het rijk.
- Artikel 158 Provinciewet

3. Beoogd effect

- Met het besluit van uw Staten wordt de planstudie afgerond en zal de realisatie worden voorbereid en opgestart.
- Met het besluit de 3,78 miljoen euro vast te stellen wordt de financiële bijdrage van de provincie aan het project vastgelegd en vrijgemaakt.

4. Argumenten

Met het besluit wordt de planstudiefase afgerond en kan de SNIP 3 beslissing genomen worden. De opdracht van de provincie is daarmee afgerond. De provincie heeft haar regierol dan met succes vervuld.

5. Kanttekeningen

Natuurontwikkeling maakt een belangrijk deel uit van het project. Daarbij is het van belang op te merken dat deze ontwikkeling ook noodzakelijk is voor het behalen van de veiligheidsopgave voor het gebied. Met alle eigenaren in het gebied wordt gesproken over verwerving van de gronden, daar verwerving de enige manier is waarop zekerheid kan worden geboden op het tijdig behalen van de doelstellingen. Voor alle eigenaren bestaat de optie van particulier natuurbeheer. Deze wordt ook besproken als de eigenaar dit wenst. Aan de zuidzijde wordt samengewerkt met de agrarische natuurvereniging Den Haneker om te kijken of zij een alternatief kunnen bieden voor de terreinbeherende organisaties. Dergelijke initiatieven worden gesteund, maar het laat onverlet dat de planning van het project gehaald dient te worden en dat dus verschillende instrumenten voor grondverwerving de revue zullen passeren.

In het project worden langs de Buitenstad van Vianen verschillende recreatieve objecten rerealiseerd. De objecten zijn ingepast in het landschap. De bewoners van de Buitenstad maken zich zorgen over de leefbaarheid van de Buitenstad en in het bijzonder de toename van de verkeersdruk. Zij pleiten voor een rondweg om de Buitenstad. In het Milieueffectrapport en verschillende onderliggende rapporten wordt hierop ingegaan. Conclusie is dat de verwachte beperkte toename van het verkeer de aanleg van een rondweg om de Buitenstad niet verantwoord.

In de oorspronkelijke plannen voor Ruimte voor de Lek werd ook aandacht besteed aan de herontwikkeling van de Ossenwaard (het Stuweiland) met de oude steenfabriek en de jachthaven van Nieuwegein. De planvorming van deze deelgebieden loopt achter op de planvorming van Ruimte voor de Lek. Opname in het project zou kunnen leiden tot grote vertraging. Daarnaast kunnen de ruimtelijke afwegingen ook los van Ruimte voor de Lek gemaakt worden. Het project is wel gebruikt als vliegwiel: er vindt momenteel overleg met de betreffende gemeenten en eigenaar plaats. Om die reden heeft de Stuurgroep besloten deze deelgebieden niet langer als onderdeel te zien van het project. Voor het project is een risicodossier opgesteld. De risico's richten zich vooral op de realisatiefase en liggen daarmee bij de realisator (Rijkswaterstaat). Mede gezien haar rol ten aanzien van het PIP en de hoofd zijn de risico's voor de provincie tijdgebonden risico's op het vlak van zienswijzen en beroepsprocedures. De effecten van deze risico's (vertraging) zijn in de planning opgenomen waardoor de risico's beheersbaar zijn geworden.

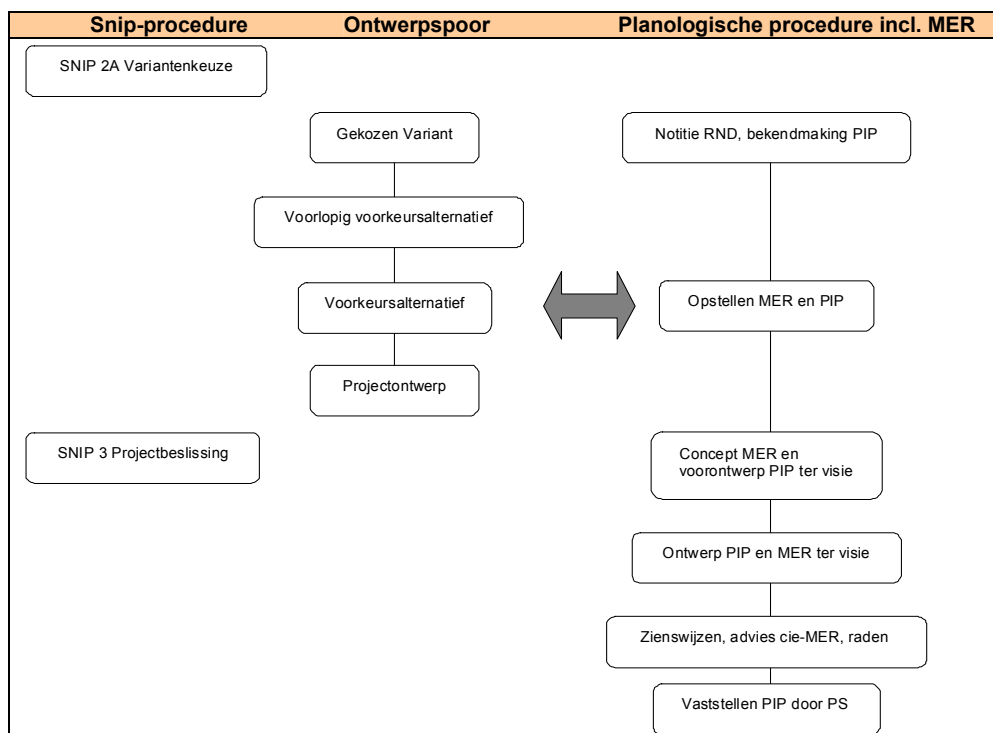
6. Financiën

Onderstaande tabel geeft de verschillende kostendragers en budgetten weer, en de kostenraming.

Kostendrager	Budget miljoen €	SNIP 3 raming miljoen €
Programmadirectie Ruimte voor de Rivier	14,0	15,5
Kaderrichtlijn Water	4,4	2,6
Nadere Uitwerking Rivierengebied (NURG)	2,3	2,2
Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG)	2,5	2,4
Provincie Utrecht	4,0	4,0
Gemeente Vianen	0,5	0,4
Gemeente Nieuwegein	0,3	0,3
	28,0	27,4

De genoemde 4 miljoen euro betreft het bedrag dat als reservering ten behoeve van de ruimtelijke kwaliteit in het project in het Collegeprogramma 2007 -2011 is opgenomen. In de Adviesnota is nog sprake van 5 miljoen euro. In de vergadering van de Stuurgroep van 25 maart 2011 is, om technische, financiële en veiligheidsredenen besloten om de aanleg van een schipbrug naar het Stuweiland te laten vervallen. Daarmee komt de financiële bijdrage van de provincie op 4 miljoen euro. Daarnaast wordt een bijdrage uit de ILG-middelen aangewend groot 2,4 miljoen euro (inclusief bijkomende kosten en BTW) toegerekend aan ILG. De financiering vanuit het ILG-budget staat ter discussie. Het ILG-budget is een rijksbudget dat op dit moment is bevroren. De provincie Utrecht heeft met het Akkoord van Utrecht een voorstel gedaan voor de gerijking van de EHS. Ruimte voor de Lek is daarin opgenomen. Op dit moment is onzeker of de financiële middelen beschikbaar komen, uitsluitend wordt niet voor juni 2011 verwacht. Het probleem dat nu voor het project is ontstaan wordt gezien als een door het rijk op te lossen probleem, en zal daarom worden voorgelegd aan de opdrachtgever (Programmadirectie Ruimte voor de Rivier. De beheerlasten die aan de Provincie worden toegerekend betreft lasten die momenteel al door de provincie worden gedragen.

7. Realisatie

Na het besluit van uw Staten volgt het besluit van de Staatssecretaris op het projectontwerp. Dit betekent de start van de realisatiefase. Behoudens wat afrondende werkzaamheden is daarmee de opdracht voor de provincie volbracht. Rijkswaterstaat zal de realisatie van het project op zich nemen. De provincie houdt een belangrijke rol inzake het provinciaal inpassingsplan en de coördinatie van een aantal hoofdvergunningen. Daarnaast zal de provincie door Rijkswaterstaat intensief betrokken worden bij het vervolgtraject zodat de provinciale belangen goed behartigd worden. Ten aanzien van de interne werkzaamheden voor het inpassingsplan en de coördinatie van vergunningen worden aanvullende afspraken gemaakt.

Volgens de huidige planning is het gehele project voor 31 december 2015 gerealiseerd, hetgeen ook de deadline is vanuit de PKB ruimte voor de Rivieren.

8. Juridisch

Dit besluit betekent dat de provincie zich bestuurlijk committeert aan het project en de realisatie ervan. Rijkswaterstaat zal het project realiseren en rekent daarbij op de financiële bijdrage van de provincie. Tevens worden de aankooponderhandelingen voortgezet en afgerond.

9. Europa

Er is niet gebleken dat er Europeesrechtelijke risico's zijn. De provincie koopt eventueel aangeboden gronden aan tegen een marktconforme prijs.

10. Communicatie

Voor het project is een communicatieplan opgesteld. In het gehele traject is uitgebreid gecommuniceerd met de omgeving. Enerzijds via persberichten, bewonersbrieven en de project website, anderzijds via interactieve ontwerpateliers met omwonenden en belanghebbenden en de klankbordgroep. Op 15 maart is het projectontwerp gepresenteerd aan omwonenden en belanghebbenden. De reacties en gestelde vragen zijn (met antwoord) opgenomen in de bijlage "Reacties tijdens de informatiebijeenkomst 15 maart 2011".

Het besluit van de Staten en in later stadium het besluit van de Staatssecretaris zijn eveneens aanleiding voor verschillende vormen van communicatie. Daarbij zal de regierol die de provincie heeft gepakt uitgebreid de aandacht krijgen.

11. Bijlagen

Adviesnota

Projectontwerp

Reacties tijdens de informatiebijeenkomst 15 maart 2011